અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==========

આંધ્રપ્રદેશ રાજ્ય

વિરુદ્ધ

ગોલોકોન્ડા લિંગા સ્વામી અને અન્ય

૨૭ જુલાઈ, ૨૦૦૪

[એસ.એન. વરીયાવા અને અરિજીત પસાયત, ન્યાયમૂર્તિઓ]

કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજર, ૧૯૭૩; કલમ ૪૮૨/આંધ્રપ્રદેશ એક્સાઇઝ એક્ટ, ૧૯૬૮/આંધ્રપ્રદેશ પ્રોહિબિશન એક્ટ, ૧૯૯૫ :

ગેરકાયદેસર દારૂ બનાવવા માટે કાળો ગોળ/ગોળની રસી (મોલાસીસ) ની હેરફેર/સંગ્રહ કરવાના આક્ષેપો–પ્રથમ માહિતી અહેવાલ (એફઆઈઆર) રદ કરવા માટેની અરજ–હાઈકોર્ટ દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવેલ–અપીલ પર, ઠેરવેલ

કે: સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ એ અપવાદ છે અને સામાન્ય નિયમ નથી–કોઈ ગુનો બને છે કે નહીં તે શોધી કાઢવા માટે હાઇકોર્ટ સામગ્રી/પુરાવા ધ્યાને લઈ શકે છે–જોકે, વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ કરવામાં કોર્ટોએ સાવચેત અને વિવેકપૂર્ણ રહેવું જોઈએ.

કાનૂની સિદ્ધાંતો (લીગલ મેક્સિમ્સ):

સિદ્ધાંત 'quando lex aliquid alicui concedit, conceditur et id sine quo res ipsa esse non potest' અને 'ex debito justitiae'–તેનો અર્થ અને પ્રયોજ્યતા.

આંધ્રપ્રદેશ રાજ્યના એક્સાઇઝ વિભાગના પ્રોહિબિશન અને એક્સાઇઝ અધિકારીઓએ આંધ્રપ્રદેશ એક્સાઇઝ એક્ટ અને આંધ્રપ્રદેશ પ્રોહિબિશન એક્ટની જોગવાઈઓ હેઠળ ગુનો/ગુનાઓ આચર્યાનો આક્ષેપ કરીને આરોપી વ્યક્તિઓ/સામાવાળાઓ વિરુદ્ધ એફઆઈઆર દાખલ કરી હતી. એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો હતો કે આરોપીઓ ગેરકાયદેસર દારૂ બનાવવાના હેતુસર કાળો ગોળ/ગોળની રસી (મોલાસીસ) ની કાં તો હેરફેર કરી રહ્યા હતા અથવા સંગ્રહ

કરી રહ્યા હતા. આરોપીઓએ એફઆઈઆર રદ કરવા માટે અરજીઓ દાખલ કરી હતી જે હાઈકોર્ટ દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવી હતી. તેથી રાજ્ય દ્વારા આ અપીલો દાખલ કરવામાં આવી.

રાજ્ય દ્વારા એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે અસ્તિત્વમાં રહેલી/જે તપાસ દરમિયાન એકત્રિત કરી શકાઈ હોત તેવી સામગ્રીની પર્યાપ્તતા અને આરોપીઓ દ્વારા કથિત રીતે આચરવામાં આવેલા ગુનાઓ સાથે તેમની સુસંગતતા એ અનિવાર્યપણે ટ્રાયલની બાબત હોવાથી, હાઈકોર્ટ એફઆઈઆર રદ કરવામાં વાજબી ન હતી; અને સીઆર.પી.સી. ની કલમ ૪૮૨ હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ સ્પષ્ટપણે અસમર્થનીય છે.

અપીલોનો નિકાલ કરતા, કોર્ટે

ઠેરવેલ : ૧.૧. કોઈ કેસમાં સીઆર.પી.સી. ની કલમ ૪૮૨ હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ એ અપવાદ છે અને સામાન્ય નિયમ નથી. સદર કલમ હાઈકોર્ટને કોઈ નવી સત્તાઓ પ્રદાન કરતી નથી. તે માત્ર તે અંતર્ગત સત્તાનું રક્ષણ કરે છે જે કોડના ઘડતર પહેલાં કોર્ટ ધરાવતી હતી. તે એવા સંજોગોની કલ્પના કરે છે કે જે

હેઠળ અંતર્ગત અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ થઈ શકે છે. અંતર્ગત અધિકારક્ષેત્રના ઉપયોગનું સંચાલન કરે તેવો કોઈ અણનમ (અપરિવર્તનશીલ) નિયમ ઘડવો ન તો શક્ય છે અને ન તો ઇચ્છનીય છે. પ્રક્રિયા સાથે સંબંધિત કોઈ કાયદાકીય અધિનિયમ સંભવિત તમામ કેસોની જોગવાઈ કરી શકતો નથી જે ઉદ્ભવી શકે છે. તેથી, કાયદાની સ્પષ્ટ જોગવાઈઓ સિવાય પણ કોર્ટો પાસે અંતર્ગત સત્તાઓ છે જે કાયદા દ્વારા તેમના પર લાદવામાં આવેલા કાર્યો અને ફરજોના યોગ્ય પાલન માટે જરૂરી છે. (૧૫૧–જી–એચ; ૧૫૨–એ)

૧.૨. તમામ કોર્ટો, ભલે દીવાની હોય કે ફોજદારી, કોઈ સ્પષ્ટ જોગવાઈના અભાવમાં તેમના બંધારણમાં અંતર્ગત તરીકે, '**quando lex aliquid alicui concedit, conceditur et id sine quo res ipsa esse non potest**' (જ્યારે કાયદો કોઈ વ્યક્તિને કંઈક આપે છે ત્યારે તે તેને તે આપે છે જેના વિના તે અસ્તિત્વમાં રહી શકતું નથી) ના સિદ્ધાંત પર ન્યાય વ્યવસ્થાના સંચાલન દરમિયાન યોગ્ય કરવા અને અન્યાયને દૂર કરવા માટે જરૂરી હોય તેવી તમામ સત્તાઓ ધરાવે છે. સીઆર.પી.સી. ની કલમ ૪૮૨ હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કરતી વખતે, કોર્ટ અપીલ અથવા પુનરીક્ષણ (રિવિઝન) ની કોર્ટ તરીકે કામ કરતી નથી. જોકે, સદર કલમ હેઠળનું અંતર્ગત અધિકારક્ષેત્ર વિશાળ હોવા છતાં તેનો ઉપયોગ કરકસરપૂર્વક, કાળજીપૂર્વક અને સાવધાની સાથે અને માત્ર ત્યારે જ કરવાનો રહે છે જ્યારે આવો ઉપયોગ ખુદ કલમમાં જ

ખાસ નિર્ધારિત કરવામાં આવેલી કસોટી દ્વારા વાજબી ઠરતો હોય. તેનો ઉપયોગ વાસ્તવિક અને નક્કર ન્યાય કરવા માટે '**ex debito justitiae**' (ન્યાયના હિતમાં) કરવાનો રહે છે, જેનું સંચાલન કરવા માટે જ માત્ર કોર્ટો અસ્તિત્વ ધરાવે છે. કોર્ટની સત્તા ન્યાયની ઉન્નતિ માટે અસ્તિત્વ ધરાવે છે અને જો અન્યાય પેદા થાય તે રીતે તે સત્તાનો દુરુપયોગ કરવાનો કોઈ પ્રયાસ કરવામાં આવે, તો કોર્ટ પાસે આવા દુરુપયોગને રોકવાની સત્તા છે. અન્યાયમાં પરિણમે અને ન્યાયના પ્રોત્સાહનને અટકાવે તેવા કોઈપણ પગલાને મંજૂરી આપવી તે કોર્ટની પ્રક્રિયાનો દુરુપયોગ ગણાશે. સત્તાના ઉપયોગમાં કોર્ટ કોઈપણ કાર્યવાહીને રદ કરવા માટે વાજબી ગણાશે જો તે જણાય કે તેની શરૂઆત અથવા ચાલુ રહેવું એ કોર્ટની પ્રક્રિયાનો દુરુપયોગ સમાન છે અથવા આ કાર્યવાહી રદ કરવાથી અન્યથા ન્યાયના ઉદ્દેશો સિદ્ધ થશે. (૧૫૨–બી–સી–ડી–ઈ–એફ)

૧.૩. જ્યારે ફરિયાદ દ્વારા કોઈ ગુનો જાહેર થતો ન હોય, ત્યારે કોર્ટ હકીકતના પ્રશ્નની તપાસ કરી શકે છે. જ્યારે કોઈ ફરિયાદ રદ કરવા માટે માંગ કરવામાં આવી હોય, ત્યારે ફરિયાદીએ શું આક્ષેપ કર્યો છે અને આક્ષેપો સંપૂર્ણપણે સ્વીકારવામાં આવે તો પણ કોઈ ગુનો બને છે કે નહીં તેનું મૂલ્યાંકન કરવા માટે સામગ્રી ધ્યાને લેવાની છૂટ છે. એવો કેસ જ્યાં કોઈ કાયદેસરનો પુરાવો નથી અથવા જ્યાં એવો પુરાવો છે જે કરવામાં આવેલા આક્ષેપો સાથે સ્પષ્ટપણે અસંગત છે, અને એવો કેસ જ્યાં કાયદેસરનો પુરાવો છે જે, મૂલ્યાંકન પર,

આક્ષેપોને સમર્થન આપી શકે છે અથવા ન પણ આપી શકે છે, તે બંને વચ્ચેનો તફાવત ધ્યાનમાં રાખવો મહત્વપૂર્ણ છે. (૧૫૨–એફ; ૧૫૩–બી)

આર.પી. કપૂર વિરુદ્ધ પંજાબ રાજ્ય, એ.આઈ.આર. (૧૯૬૦) એસસી ૮૬૬, પર આધાર રાખવામાં આવ્યો.

૧.૪. સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળ અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરતી વખતે, હાઈકોર્ટ સામાન્ય રીતે એવી તપાસ શરૂ કરશે નહીં કે સંબંધિત પુરાવો વિશ્વસનીય છે કે નહીં અથવા તેના વાજબી મૂલ્યાંકન પર, આક્ષેપ ટકી શકશે નહીં. તે ટ્રાયલ જજનું કાર્ય છે. ન્યાયિક પ્રક્રિયા કોઈ શંકા વિના જુલમ અથવા બિનજરૂરી સતામણીનું સાધન ન હોવી જોઈએ. વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ કરવામાં કોર્ટે સાવચેત અને વિવેકપૂર્ણ રહેવું જોઈએ અને પ્રોસેસ ઈશ્યૂ કરતા પહેલા તમામ સુસંગત હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં લેવા જોઈએ, રખેને તે કોઈ વ્યક્તિને બિનજરૂરી રીતે હેરાન કરવા માટે વેર વાળવા માટે ખાનગી ફરિયાદીના હાથમાં એક સાધન બની જાય. તે જ સમયે આ કલમ એ કોઈ આરોપીને ફરિયાદપક્ષની કાર્યવાહીને ટૂંકાવી દેવા અને તેના અચાનક અંત લાવવા માટે સોંપાયેલું કોઈ સાધન નથી. (૧૫૩–સી–ડી–ઈ–એફ)

હરિયાણા રાજ્ય વિરુદ્ધ ભજન લાલ, (૧૯૯૨) સપ્લી. ૧ એસસીસી ૩૩૫; ધ જનતા દળ વગેરે વિરુદ્ધ એચ.એસ. ચૌધરી અને અન્ય વગેરે, એ.આઇ.આર. (૧૯૯૩) એસસી ૮૯૨ અને ડૉ. રઘુબીર શરણ વિરુદ્ધ બિહાર રાજ્ય અને અન્ય, એ.આઇ.આર. (૧૯૬૪) એસસી ૧, પર આધાર રાખવામાં આવ્યો.

૧.૫. ફરિયાદ પર શરૂ કરાયેલી કાર્યવાહીમાં, કાર્યવાહી રદ કરવા માટે અંતર્ગત સત્તાઓનો ઉપયોગ માત્ર એવા કેસમાં જ જરૂરી બને છે જ્યાં ફરિયાદ કોઈ ગુનો જાહેર કરતી નથી અથવા ક્ષુલ્લક, રંજક (હેરાન કરનારી) કે દમનકારી હોય. જો ફરિયાદમાં દર્શાવવામાં આવેલા આક્ષેપો એવો ગુનો બનાવતા નથી કે જેની મેજિસ્ટ્રેટ દ્વારા નોંધ (કોગ્નિઝન્સ) લેવામાં આવી હોય, તો સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળ અંતર્ગત સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને હાઇકોર્ટ માટે તેને રદ કરવાનું ખુલ્લું છે. જોકે, કેસ દોષિત ઠરાવવામાં કે નિર્દોષ છૂટવામાં પરિણમશે કે કેમ તે જાણવા માટે ટ્રાયલ પહેલાં કેસનું ઝીણવટભર્યું વિશ્લેષણ હોવું જરૂરી નથી. (૧૫૫–સી–ડી–ઈ)

શ્રીમતી ધનલક્ષ્મી વિરુદ્ધ આર. પ્રસન્ના કુમાર અને અન્ય, એ.આઇ.આર. (૧૯૯૦) એસસી ૪૯૪; બિહાર રાજ્ય અને અન્ય વિરુદ્ધ પી.પી. શર્મા,

આઇ.એ.એસ. અને અન્ય, [૧૯૯૨] સપ્લી. ૧ એસસીસી ૨૨૨; રૂપન દેઓલ બજાજ (શ્રીમતી) અને અન્ય વિરુદ્ધ કંવર પાલ સિંહ ગિલ અને અન્ય, [૧૯૯૫] ૬ એસસીસી ૧૯૪; કેરળ રાજ્ય અને અન્ય વિરુદ્ધ ઓ.સી. કુટ્ટન અને અન્ય, [૧૯૯૯] ૨ એસસીસી ૬૫૧; યુ.પી. રાજ્ય વિરુદ્ધ ઓ.પી. શર્મા, [૧૯૯૬] ૭ એસસીસી ૭૦૫; રશ્મિ કુમાર (શ્રીમતી) વિરુદ્ધ મહેશ કુમાર ભાદા, [૧૯૯૭] ૨ એસસીસી ૩૯૭; સતવિન્દર કૌર વિરુદ્ધ રાજ્ય (એનસીટી દિલ્હી સરકાર) અને અન્ય, [૧૯૯૯] ૮ એસસીસી ૭૨૮; રાજેશ બજાજ વિરુદ્ધ રાજ્ય (એનસીટી દિલ્હી) અને અન્ય, એ.આઇ.આર. (૧૯૯૯) એસસી ૧૨૧૬ અને કર્ણાટક રાજ્ય વિરુદ્ધ એમ. દેવેન્દ્રપ્પા અને અન્ય, [૨૦૦૨] ૩ એસસીસી ૮૯, નો સંદર્ભ લેવામાં આવ્યો.

ફોજદારી અપીલ અધિકારક્ષેત્ર : ૧૯૯૮ ની ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૧૧૮૦.

આંધ્રપ્રદેશ હાઇકોર્ટના ૨૦૦૨ ની ક્રિમિનલ પિટિશન નં. ૪૩૯૨ માં તારીખ ૨૫.૧૦.૨૦૦૨ ના ચુકાદા અને હુકમ સામે.

સાથે

ક્રિ. અ. નં. ૧૧૮૧/૨૦૦૩, ૧૧૮૩-૮૯/૨૦૦૩, ૧૧૯૧-૧૧૯૬/૨૦૦૩, ક્રિ. અ. નં. ૭૩૨/૨૦૦૪, ક્રિ. અ. નં. ૭૩૬/૨૦૦૪, ક્રિ. અ. નં. ૭૩૫/૨૦૦૪, ક્રિ. અ. નં. ૭૩૦/૨૦૦૪, ક્રિ. અ. નં. ૭૩૯/૨૦૦૪, ક્રિ. અ. નં. ૭૩૩/૨૦૦૪, ક્રિ. અ. નં. ૭૩૭/૨૦૦૪, ક્રિ. અ. નં. ૭૩૮/૨૦૦૪, ક્રિ. અ. નં. ૭૩૧/૨૦૦૪ અને ક્રિ. અ. નં. ૭૩૪/૨૦૦૪.

અપીલકર્તા તરફથી સુશ્રી ડી. ભારતી રેડ્ડી, બી. વિકાસ, જી. વેણુગોપાલ અને ગુંટુર પ્રભાકર (ગેરહાજર).

સામાવાળા તરફથી એલ.એન. રાવ, આર. સંથન કૃષ્ણન, એ. પ્રભાકર રાવ, જી. સતીશ, ડી. મહેશ બાબુ, કે.કે. મણિ, વી. શ્રીધર રેડ્ડી, અભિજીત સેનગુપ્તા, એસ. સદાશિવ રેડ્ડી, સુશ્રી એસ. ઉષા રેડ્ડી, પી. વેંકટ રેડ્ડી અને સી.એસ. મોહન રાવ.

કોર્ટનો ચુકાદો આપવામાં આવેલ:

અરિજીત પસાયત, ન્યાયમૂર્તિ: એસએલપી (ક્રિ.) નં. ૪૭૦૨–૪૭૦૪/૨૦૦૩, ૫૧૩/૨૦૦૩, ૨૧૯૦/૨૦૦૩, ૨૧૯૧/૨૦૦૩, ૨૬૩૨/૨૦૦૩, ૨૬૩૩/૨૦૦૩, ૨૬૩૬/૨૦૦૩ અને ૩૪૬૩/૨૦૦૩ માં રજા (લીવ) મંજૂર કરવામાં આવે છે.

વાદગ્રસ્ત ચુકાદાઓ દ્વારા આંધ્રપ્રદેશ હાઇકોર્ટે આંધ્રપ્રદેશ એક્સાઇઝ એક્ટ, ૧૯૬૮ (સંક્ષિપ્તમાં 'એક્ટ') અને આંધ્રપ્રદેશ પ્રોહિબિશન એક્ટ, ૧૯૯૫ (સંક્ષિપ્તમાં 'પ્રોહિબિશન એક્ટ') હેઠળના ગુનાઓ આચર્યાના આક્ષેપ સાથે પ્રોહિબિશન અને એક્સાઇઝ અધિકારીઓ દ્વારા દાખલ કરવામા આવેલી એફ.આઈ.આર. રદ કરેલ છે. તમામ કેસોમાં એવો આક્ષેપ હતો કે સંબંધિત આરોપી ગેરકાયદેસર ગાળેલા દારૂના ઉત્પાદનના હેતુ માટે કાળા ગોળ/મોલાસીસની કાં તો હેરફેર કરી રહ્યો હતો અથવા સંગ્રહ કરી રહ્યો હતો અથવા જ્યાં સુધી ગેરકાયદેસર દારૂ બનાવવાનો ગુનો છે ત્યાં સુધી તે મદદગારી કરનાર (દુષ્પ્રેરક) હતો. એફ.આઈ.આર. રદ કરવા માટે સંબંધિત આરોપી દ્વારા કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજર, ૧૯૭૩ (સંક્ષિપ્તમાં "સંહિતા") ની કલમ ૪૮૨ હેઠળની અરજી દ્વારા રજૂઆત કરવામાં આવતાં, હાઇકોર્ટે એવું ઠેરવીને દલીલ સ્વીકારી હતી કે જપ્ત કરાયેલી વસ્તુઓનો ઉપયોગ ગેરકાયદેસર ગાળેલા દારૂના ઉત્પાદન માટે કરવાનો હેતુ હતો તેવું દર્શાવવા માટે કોઈ સામગ્રી નહોતી. તે મુજબ દરેક કેસમાં એફ.આઈ.આર. રદ કરવામાં આવી હતી.

અપીલોના સમર્થનમાં, આંધ્રપ્રદેશ રાજ્ય તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે હાઈકોર્ટનો અભિગમ સ્પષ્ટપણે ભૂલભરેલો છે. આ એવા કેસો નથી કે જ્યાં ગુનો બન્યો હોવાનું દર્શાવવા માટે કોઈ સામગ્રી નહોતી. શું પર્યાપ્ત સામગ્રી પહેલેથી જ અસ્તિત્વમાં હતી કે તપાસ દરમિયાન એકત્રિત કરી શકાઈ હોત અને તેમની પ્રસ્તુતતા અનિવાર્યપણે ટ્રાયલની બાબત છે. તેથી હાઈકોર્ટ એફ.આઈ.આર. રદ કરવામાં વાજબી નહોતી. સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ સ્પષ્ટપણે અસમર્થનીય છે.

તેનાથી વિપરીત, સંબંધિત આરોપી–સામાવાળાઓ તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે જે કાળો ગોળ/મોલાસીસ વહન કરવામાં આવી રહ્યો હતો અથવા સંગ્રહિત કરવામાં આવ્યો હતો તેનો ઉપયોગ ગેરકાયદેસર ગાળેલા દારૂના ઉત્પાદનના હેતુ માટે કરવાનો હતો તેવી માત્ર અટકળો અને અનુમાનો પર એફ.આઈ.આર. નોંધવામાં આવી હતી. શંકા ભલે ગમે તેટલી મજબૂત હોય તો પણ તે નિર્દોષ વેપારીઓ/ટ્રાન્સપોર્ટરોને બિનજરૂરી રીતે હેરાન કરીને ફોજદારી કાર્યવાહી શરૂ કરવાનો આધાર બની શકે નહીં. કેટલાક કેસોમાં, એ વાત તરફ ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું કે જપ્ત કરાયેલી વસ્તુઓ

ગેરકાયદેસર ગાળેલા દારૂના ઉત્પાદન માટે હતી તેવું દર્શાવવા માટે પણ બિલકુલ કોઈ સામગ્રી નહોતી.

આ પ્રકારના કેસમાં સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ એ અપવાદ છે અને સામાન્ય નિયમ નથી. સદર કલમ હાઈકોર્ટને કોઈ નવી સત્તા આપતી નથી. તે માત્ર તે અંતર્ગત સત્તાને બચાવે છે જે સંહિતાના ઘડતર પહેલાં કોર્ટ પાસે હતી. તે ત્રણ સંજોગોની પરિકલ્પના કરે છે કે જેના હેઠળ અંતર્ગત અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરી શકાય છે, એટલે કે, (૧) સંહિતા હેઠળના હુકમને અમલમાં લાવવા માટે, (૨) અદાલતની પ્રક્રિયાના દુરુપયોગને રોકવા માટે, અને (૩) ન્યાયના ઉદ્દેશોને અન્યથા સુરક્ષિત કરવા માટે. અંતર્ગત અધિકારક્ષેત્રના ઉપયોગનું નિયમન કરે તેવો કોઈ અણનમ નિયમ બનાવવો ન તો શક્ય છે કે ન તો ઇચ્છનીય છે. પ્રક્રિયા સાથે સંબંધિત કોઈપણ કાયદાકીય ઘડતર સંભવિત રીતે ઉદ્ભવી શકે તેવા તમામ કેસો માટે જોગવાઈ કરી શકતું નથી. તેથી, અદાલતો પાસે કાયદાની સ્પષ્ટ જોગવાઈઓ સિવાય અંતર્ગત સત્તાઓ છે જે કાયદા દ્વારા તેમના પર લાદવામાં આવેલા કાર્યો અને ફરજોના યોગ્ય પાલન માટે જરૂરી છે. તે એવો સિદ્ધાંત છે જે સદર કલમમાં અભિવ્યક્ત થાય છે જે માત્ર હાઈકોર્ટોની અંતર્ગત સત્તાઓને માન્યતા આપે છે અને સાચવી રાખે છે. તમામ અદાલતો, પછી ભલે તે દીવાની હોય કે ફોજદારી, કોઈપણ સ્પષ્ટ જોગવાઈના અભાવમાં, બંધારણમાં અંતર્ગત તરીકે, ન્યાય વહીવટ

દરમિયાન સાચું કરવા અને ખોટું સુધારવા માટે જરૂરી એવી તમામ સત્તાઓ ધરાવે છે, જે સિદ્ધાંત પર આધારિત છે: quando lex aliquid alique concedit, conceditur et id sine quo res ipsa esse non potest (જ્યારે કાયદો વ્યક્તિને કંઈપણ આપે છે ત્યારે તે તેને તે આપે છે જેના વિના તે અસ્તિત્વમાં રહી શકતું નથી). સદર કલમ હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે, અદાલત અપીલ કે રિવિઝનની અદાલત તરીકે કાર્ય કરતી નથી. સદર કલમ હેઠળનું અંતર્ગત અધિકારક્ષેત્ર વિશાળ હોવા છતાં તેનો ઉપયોગ સંયમપૂર્વક, કાળજીપૂર્વક અને સાવધાનીપૂર્વક કરવાનો રહેશે અને માત્ર ત્યારે જ જ્યારે આવો ઉપયોગ સદર કલમમાં જ ખાસ નિર્ધારિત કરેલી કસોટીઓ દ્વારા વાજબી ઠરે. વાસ્તવિક અને નોંધપાત્ર ન્યાય કરવા માટે તેનો ઉપયોગ ex debito justitiae (ન્યાયના હિતમાં) કરવાનો છે જેના વહીવટ માટે જ અદાલતો અસ્તિત્વ ધરાવે છે. અદાલતની સત્તા ન્યાયની પ્રગતિ માટે અસ્તિત્વ ધરાવે છે અને જો અન્યાય પેદા કરવા માટે તે સત્તાનો દુરુપયોગ કરવાનો કોઈ પ્રયાસ કરવામાં આવે, તો અદાલત પાસે આવા દુરુપયોગને રોકવાની સત્તા છે. અન્યાયમાં પરિણમે અને ન્યાયના ઉત્તેજનને રોકે તેવી કોઈપણ કાર્યવાહીને મંજૂરી આપવી તે અદાલતની પ્રક્રિયાનો દુરુપયોગ ગણાશે. સત્તાના ઉપયોગમાં અદાલત કોઈપણ કાર્યવાહીને રદ કરવા માટે વાજબી ગણાશે જો તેને જણાય કે તેની શરૂઆત અથવા ચાલુ રાખવી એ અદાલતની પ્રક્રિયાના દુરુપયોગ સમાન છે અથવા આ કાર્યવાહી રદ કરવાથી અન્યથા ન્યાયના ઉદ્દેશો સિદ્ધ થશે. જ્યારે

ફરિયાદ દ્વારા કોઈ ગુનો જાહેર થતો ન હોય, ત્યારે અદાલત હકીકતના પ્રશ્નની તપાસ કરી શકે છે. જ્યારે ફરિયાદ રદ કરવાની માંગ કરવામાં આવે છે, ત્યારે ફરિયાદીએ શું આક્ષેપ કર્યો છે અને આક્ષેપો સંપૂર્ણપણે સ્વીકારવામાં આવે તો પણ કોઈ ગુનો બને છે કે કેમ તેનું મૂલ્યાંકન કરવા માટે સામગ્રીની તપાસ કરવાની પરવાનગી છે.

આર.પી. કપૂર વિરુદ્ધ પંજાબ રાજ્ય, એ.આઇ.આર. (૧૯૬૦) એસસી ૮૬૬ માં, આ કોર્ટે એવા કેસોની કેટલીક શ્રેણીઓનો સારાંશ આપ્યો હતો જ્યાં કાર્યવાહી રદ કરવા માટે અંતર્ગત સત્તાનો ઉપયોગ કરી શકાય છે અને કરવો જોઈએ.

(૧) જ્યાં સ્પષ્ટપણે જણાય છે કે કાર્યવાહી શરૂ કરવા અથવા ચાલુ રાખવા સામે કાનૂની અવરોધ છે, દા.ત. મંજૂરી (સેંક્શન) નો અભાવ;

(૨) જ્યાં પ્રથમ માહિતી અહેવાલ અથવા ફરિયાદમાં કરાયેલા આક્ષેપોને તેના મોં પર લેવામાં આવે અને તેની સંપૂર્ણતામાં સ્વીકારવામાં આવે તો પણ કથિત ગુનો બનતો નથી;

(૩) જ્યાં આક્ષેપો ગુનો બનાવે છે, પરંતુ કોઈ કાયદેસરનો પુરાવો રજૂ કરવામાં આવ્યો નથી અથવા રજૂ કરાયેલ પુરાવો સ્પષ્ટપણે કે દેખીતી રીતે આરોપ સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ જાય છે.

છેલ્લી શ્રેણી સાથે કામ કરતી વખતે, એવો કેસ જ્યાં કોઈ કાયદેસરનો પુરાવો નથી અથવા જ્યાં એવો પુરાવો છે જે કરવામાં આવેલા આક્ષેપો સાથે સ્પષ્ટપણે અસંગત છે, અને એવો કેસ જ્યાં કાયદેસરનો પુરાવો છે જે, મૂલ્યાંકન પર, આક્ષેપોને સમર્થન આપી શકે છે અથવા ન પણ આપી શકે છે, તે બંને વચ્ચેનો તફાવત ધ્યાનમાં રાખવો મહત્વપૂર્ણ છે. સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળ અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરતી વખતે, હાઇકોર્ટ સામાન્ય રીતે એવી તપાસ શરૂ કરશે નહીં કે સંબંધિત પુરાવો વિશ્વસનીય છે કે નહીં અથવા તેના વાજબી મૂલ્યાંકન પર આક્ષેપ ટકી શકશે નહીં. તે ટ્રાયલ જજનું કાર્ય છે. ન્યાયિક પ્રક્રિયા કોઈ શંકા વિના જુલમ અથવા બિનજરૂરી સતામણીનું સાધન ન હોવી જોઈએ. તે જ સમયે, કલમ ૪૮૨ એ કોઈ આરોપીને ફરિયાદપક્ષની કાર્યવાહીને ટૂંકાવી દેવા

અને તેનો અચાનક અંત લાવવા માટે તેના હાથમાં સોંપાયેલું સાધન નથી. આ બાબતનો હરિયાણા રાજ્ય વિરુદ્ધ ભજન લાલ, [૧૯૯૨] સપ્લી. (૧) એસસીસી ૩૩૫ માં પુનરોચ્ચાર કરવામાં આવ્યો હતો. સદર કેસમાં, ભજન લાલ કેસ (ઉપર જણાવેલ) માં આ કોર્ટે એવા કેસોની કેટલીક દ્રષ્ટાંતરૂપ શ્રેણીઓ આપી છે જ્યાં અંતર્ગત સત્તાઓનો ઉપયોગ કરી શકાય છે. આ કોર્ટ દ્વારા દર્શાવવામાં આવેલી દ્રષ્ટાંતરૂપ શ્રેણીઓ નીચે મુજબ છે:

(૧) જ્યાં પ્રથમ માહિતી અહેવાલ અથવા ફરિયાદમાં કરવામાં આવેલા આક્ષેપો, જો તેમને તેના મોં પર લેવામાં આવે અને તેમની સંપૂર્ણતામાં સ્વીકારવામાં આવે તો પણ, પ્રથમ દર્શનીય રીતે કોઈ ગુનો બનાવતા નથી અથવા આરોપી સામે કેસ બનાવતા નથી.

(૨) જ્યાં પ્રથમ માહિતી અહેવાલમાં અને એફ.આઈ.આર. સાથેની અન્ય સામગ્રી, જો કોઈ હોય તો, તેમાં રહેલા આક્ષેપો કોઈ કોગ્નિઝેબલ (પોલીસ અધિકારનો) ગુનો જાહેર કરતા નથી, કે જે સંહિતાની કલમ ૧૫૫(૨) ના કાર્યક્ષેત્ર હેઠળ મેજિસ્ટ્રેટના હુકમ સિવાય સંહિતાની કલમ ૧૫૬(૧) હેઠળ પોલીસ અધિકારીઓ દ્વારા તપાસને વાજબી ઠેરવતો હોય.

(૩) જ્યાં એફઆઈઆર અથવા ફરિયાદમાં કરાયેલા બિન–વિવાદિત આક્ષેપો અને તેના સમર્થનમાં એકત્રિત કરાયેલા પુરાવા કોઈ ગુનો આચરવામાં આવ્યો હોવાનું જાહેર કરતા નથી અને આરોપી સામે કેસ બનાવતા નથી.

(૪) જ્યાં, એફઆઈઆરમાં કરાયેલા આક્ષેપો કોગ્નિઝેબલ ગુનો બનાવતા નથી પરંતુ માત્ર નોન–કોગ્નિઝેબલ ગુનો બનાવે છે, ત્યાં સંહિતાની કલમ ૧૫૫(૨) હેઠળ વિચાર્યા મુજબ મેજિસ્ટ્રેટના હુકમ વિના પોલીસ અધિકારી દ્વારા કોઈ તપાસની પરવાનગી નથી.

(૫) જ્યાં એફઆઈઆર અથવા ફરિયાદમાં કરાયેલા આક્ષેપો એટલા વાહિયાત અને મૂળભૂત રીતે અસંભવિત હોય કે જેના આધારે કોઈ સમજદાર વ્યક્તિ ક્યારેય એવા ન્યાયી નિષ્કર્ષ પર પહોંચી શકે નહીં કે આરોપી સામે આગળ વધવા માટે પૂરતા આધાર છે.

(૬) જ્યાં સંહિતાની અથવા સંબંધિત અધિનિયમની (જેના હેઠળ ફોજદારી કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી છે) કોઈપણ જોગવાઈમાં કાર્યવાહી શરૂ કરવા અને ચાલુ રાખવા સામે સ્પષ્ટ કાનૂની અવરોધ અંકિત થયેલ હોય અને/અથવા જ્યાં સંહિતામાં અથવા સંબંધિત અધિનિયમમાં વ્યથિત પક્ષકારની ફરિયાદના અસરકારક નિવારણની જોગવાઈ કરતી ચોક્કસ જોગવાઈ હોય.

(૭) જ્યાં ફોજદારી કાર્યવાહી સ્પષ્ટપણે બદદાનત (દૂષિત ઈરાદા) થી પ્રેરિત હોય અને/અથવા જ્યાં કાર્યવાહી આરોપી પર વેર વાળવાના બદઈરાદા સાથે અને ખાનગી તથા અંગત અદાવતને કારણે હેરાન કરવાના હેતુથી દૂષિત રીતે શરૂ કરવામાં આવી હોય.

ઉપર નોંધ્યા મુજબ, સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળ હાઈકોર્ટ પાસે રહેલી સત્તાઓ ખૂબ જ વિશાળ છે અને સત્તાની આ વિપુલતા તેના ઉપયોગમાં ખૂબ સાવધાની રાખવાની માંગ કરે છે. કોર્ટે એ જોવાની કાળજી રાખવી જ જોઈએ કે આ સત્તાના ઉપયોગમાં તેનો નિર્ણય યોગ્ય સિદ્ધાંતો પર આધારિત છે. કાયદેસરના ફરિયાદપક્ષની કાર્યવાહીને દબાવી દેવા માટે અંતર્ગત સત્તાનો ઉપયોગ થવો જોઈએ નહીં. રાજ્યની સર્વોચ્ચ અદાલત હોવાના કારણે હાઈકોર્ટે

સામાન્ય રીતે એવા કેસમાં પ્રથમ દર્શનીય નિર્ણય આપવાનું ટાળવું જોઈએ જ્યાં સમગ્ર હકીકતો અધૂરી અને અસ્પષ્ટ હોય, ખાસ કરીને જ્યારે પુરાવા એકત્રિત કરીને કોર્ટ સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવ્યા ન હોય અને તેમાં સંકળાયેલા મુદ્દાઓ, ભલે હકીકતલક્ષી હોય કે કાનૂની, તે વિશાળ મહત્વના હોય અને પૂરતી સામગ્રી વિના તેમના સાચા પરિપ્રેક્ષ્યમાં જોઈ શકાય તેમ ન હોય. અલબત્ત, એવા કેસોના સંદર્ભમાં કોઈ કડક અને બંધિયાર નિયમ ઘડી શકાય નહીં કે જેમાં હાઇકોર્ટ કોઈપણ તબક્કે કાર્યવાહી રદ કરવાના તેના અસાધારણ અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરશે. [જુઓ : ધ જનતા દળ વગેરે વિરુદ્ધ એચ.એસ. ચૌધરી અને અન્ય વગેરે, એ.આઇ.આર. (૧૯૯૩) એસસી ૮૯૨, ડૉ. રઘુબીર શરણ વિરુદ્ધ બિહાર રાજ્ય અને અન્ય, એ.આઇ.આર. (૧૯૬૪) એસસી ૧]. દોષિત ઠરાવ ટકી શકશે કે કેમ તે નક્કી કરવા માટે તમામ સંભાવનાઓના પ્રકાશમાં ફરિયાદીના કેસનું વિશ્લેષણ કરવું અને તેવા આધાર પર એવા નિષ્કર્ષ પર પહોંચવું કે કાર્યવાહી રદ કરવાપાત્ર છે, તે હાઇકોર્ટ માટે યોગ્ય ગણાશે નહીં. તેની સમક્ષની સામગ્રીનું મૂલ્યાંકન કરવું અને એવો નિષ્કર્ષ કાઢવો કે ફરિયાદ આગળ ચલાવી શકાય નહીં તે ભૂલભરેલું ગણાશે. ફરિયાદ પર શરૂ કરાયેલી કાર્યવાહીમાં, કાર્યવાહી રદ કરવા માટે અંતર્ગત સત્તાઓનો ઉપયોગ માત્ર એવા કેસમાં જ જરૂરી બને છે જ્યાં ફરિયાદ કોઈ ગુનો જાહેર કરતી નથી અથવા ક્ષુલ્લક, રંજક કે દમનકારી હોય. જો ફરિયાદમાં દર્શાવવામાં આવેલા આક્ષેપો એવો ગુનો બનાવતા નથી કે જેની મેજિસ્ટ્રેટ દ્વારા નોંધ લેવામાં આવી હોય, તો સંહિતાની કલમ ૪૮૨

હેઠળ અંતર્ગત સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને તેને રદ કરવાનું હાઇકોર્ટ માટે ખુલ્લું છે. જોકે, કેસ દોષિત ઠરાવવામાં પરિણમશે કે નિર્દોષ છૂટવામાં તે શોધવા માટે ટ્રાયલ પહેલાં કેસનું ઝીણવટભર્યું વિશ્લેષણ હોવું જરૂરી નથી. ફરિયાદ/એફ.આઈ.આર. ને સમગ્રતામાં વાંચવાની રહે છે. જો એવું જણાય કે ફરિયાદીના સોગંદ પરના નિવેદનના પ્રકાશમાં અથવા એફ.આઈ.આર. માં જાહેર થયેલા આક્ષેપોની વિચારણા પરથી ગુનો અથવા ગુનાઓના તત્વો જાહેર થાય છે અને ફરિયાદ/એફ.આઈ.આર. બદદાનતભરી, ક્ષુલ્લક કે રંજક છે તેવું દર્શાવવા માટે કોઈ સામગ્રી નથી, તો તે સંજોગોમાં હાઇકોર્ટ દ્વારા હસ્તક્ષેપ માટે કોઈ વાજબીપણું રહેશે નહીં. જ્યારે પોલીસ સ્ટેશનમાં માહિતી આપવામાં આવે છે અને ગુનો નોંધવામાં આવે છે, ત્યારે માહિતી આપનારની બદદાનત ગૌણ મહત્વની બની જાય છે. તપાસ દરમિયાન એકત્રિત કરવામાં આવેલી સામગ્રી અને કોર્ટમાં રજૂ કરાયેલ પુરાવા જ આરોપી વ્યક્તિનું ભાવી નક્કી કરે છે. માહિતી આપનાર વિરુદ્ધ બદદાનતના આક્ષેપો કોઈ મહત્વ ધરાવતા નથી અને તે ખુદ કાર્યવાહી રદ કરવાનો આધાર બની શકતા નથી. (જુઓ : શ્રીમતી ધનલક્ષ્મી વિરુદ્ધ આર. પ્રસન્ના કુમાર અને અન્ય, એ.આઇ.આર. (૧૯૯૦) એસસી ૪૯૪, બિહાર રાજ્ય અને અન્ય વિરુદ્ધ પી.પી. શર્મા, આઇ.એ.એસ. અને અન્ય, [૧૯૯૨] ૧ એસસીસી ૨૨૨, રૂપન દેઓલ બજાજ (શ્રીમતી) અને અન્ય વિરુદ્ધ કંવર પાલ સિંહ ગિલ અને અન્ય, [૧૯૯૫] ૬ એસસીસી ૧૯૪, કેરળ રાજ્ય અને અન્ય વિરુદ્ધ ઓ.સી. કુટ્ટન અને અન્ય, [૧૯૯૯] ૨ એસસીસી

૬૫૧, યુ.પી. રાજ્ય વિરુદ્ધ ઓ.પી. શર્મા, [૧૯૯૬] ૭ એસસીસી ૭૦૫, રશ્મિ કુમાર (શ્રીમતી) વિરુદ્ધ મહેશ કુમાર ભાદા, [૧૯૯૭] ૨ એસસીસી ૩૯૭, સતવિન્દર કૌર વિરુદ્ધ રાજ્ય (એનસીટી દિલ્હી સરકાર) અને અન્ય, [૧૯૯૯] ૮ એસસીસી ૭૨૮, રાજેશ બજાજ વિરુદ્ધ રાજ્ય (એનસીટી દિલ્હી) અને અન્ય, એ.આઇ.આર. (૧૯૯૯) એસસી ૧૨૧૬ અને કર્ણાટક રાજ્ય વિરુદ્ધ એમ. દેવેન્દ્રપ્પા અને અન્ય, [૨૦૦૨] ૩ એસસીસી ૮૯).

ઉપર જણાવ્યા મુજબના કાયદાના સિદ્ધાંતોને ધ્યાનમાં રાખતાં, જ્યાં સુધી ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૧૧૮૦–૧૧૮૧/૨૦૦૩, ૧૧૮૪–૧૧૮૯/૨૦૦૩, ૧૧૯૧–૧૧૯૨/૨૦૦૩ અને એસએલપી (ક્રિ.) નં. ૪૭૦૨–૪૭૦૭/૨૦૦૩, ૫૧૩/૨૦૦૩, ૨૬૩૬/૨૦૦૩ માંથી ઉદ્ભવતી ક્રિમિનલ અપીલોનો સંબંધ છે ત્યાં સુધી એફઆઈઆર રદ કરવાની હાઇકોર્ટની કાર્યવાહી કાયમ રાખી શકાય નહીં.

આ તમામ કેસોમાં સાક્ષીઓના નિવેદનો અથવા ગેરકાયદેસર ગાળેલા દારૂની જપ્તી હતી જે પરિબળો અપ્રસ્તુત કહી શકાય નહીં. હાલ અસ્તિત્વમાં રહેલી અથવા તપાસ દરમિયાન એકત્રિત કરવામાં આવનાર સામગ્રી સંબંધિત આરોપી વ્યક્તિઓને દોષિત ઠેરવવા માટે પૂરતી થશે કે કેમ તે ટ્રાયલના સમયે

વિચારવાનું રહેશે. તહોમતનામું ઘડતી વખતે એ નક્કી કરી શકાય છે કે ગુનો બન્યો હોવાનું અને તહોમતદાર વ્યક્તિઓની સંડોવણી દર્શાવતો પ્રથમદર્શી કેસ બન્યો છે કે કેમ. તે તબક્કે પણ પુરાવાની ઝીણવટભરી તપાસ થઈ શકતી નથી. કેસ પ્રત્યક્ષ પુરાવા પર આધારિત છે કે સંજોગોજન્ય પુરાવા પર તે મહત્વહીન છે. નિશ્ચિતતાની સામે ગુનો બનવાની શક્યતા દર્શાવતી સામગ્રી હોય તો તહોમતનામું ઘડી શકાય છે. તેમ હોવાથી, આર.પી. કપૂર અને ભજન લાલ કેસો (ઉપરોક્ત) માં ઠેરવ્યા મુજબ એફ.આઈ.આર. માં પ્રારંભિક તબક્કે હસ્તક્ષેપ ખૂબ જ અપવાદરૂપ સંજોગોમાં થવો જોઈએ.

આખરે, આરોપી વ્યક્તિઓ પર દોષારોપણ સાબિત કરવા માટે સામગ્રીની સ્વીકાર્યતા એ ટ્રાયલની બાબત છે. આ એવા કેસો નથી કે જ્યાં એવું કહી શકાય કે એફ.આઈ.આર. માં ગુનો બન્યો હોવાનું જાહેર થતું નહોતું. તેથી, સંબંધિત કેસોમાં એફ.આઈ.આર. રદ કરવામાં હાઈકોર્ટ વાજબી નહોતી.

જ્યાં સુધી ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૧૧૮૩/૨૦૦૩, ૧૧૯૩–૧૧૯૬/૨૦૦૩ અને એસએલપી (ક્રિ.) નં. ૨૧૯૧/૨૦૦૩, ૨૬૩૨/૨૦૦૩, ૨૬૩૩/૨૦૦૩ અને ૩૪૬૩/૨૦૦૩ માંથી ઉદ્ભવતી ક્રિમિનલ અપીલોનો સંબંધ છે, અમને જણાય છે કે તેમાં દર્શાવેલી વિગતોમાંથી

કંઈપણ ઉમેર્યા કે બાદ કર્યા વિના એફઆઈઆર કોઈ ગુનો બન્યો હોવાનું જાહેર કરતી ન હતી. જોકે એફઆઈઆર પૃષ્ઠભૂમિના પરિદ્રશ્યનો સર્વસંગ્રહ s બનવાનો ઈરાદો ધરાવતી નથી, તેમ છતાં પ્રાથમિક (કંકાલરૂપ) લક્ષણોએ પણ ગુનો બન્યો હોવાનું જાહેર કરવું જ જોઈએ. આ કેસોમાં તેવી સ્થિતિ નથી. તેથી, હાઈકોર્ટનો હસ્તક્ષેપ કોઈ કાનૂની ખામીથી પીડાતો નથી, જોકે હાઈકોર્ટ દ્વારા દર્શાવવામાં આવેલા કારણો અમારી મંજૂરી ધરાવતા નથી.

આખરી વિશ્લેષણમાં, ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૧૧૮૦/૨૦૦૩, ૧૧૮૧/૨૦૦૩, ૧૧૮૪–૧૧૮૯/૨૦૦૩, ૧૧૯૧–૧૧૯૨/૨૦૦૩ અને એસએલપી (ક્રિ.) નં. ૪૭૦૨–૪૭૦૪/૨૦૦૩, ૫૧૩/૨૦૦૩, ૨૬૩૬/૨૦૦૩ માંથી ઉદ્ભવતી ક્રિમિનલ અપીલો મંજૂર કરવામાં આવે છે અને ક્રિ. અ. નં. ૧૧૮૩/૨૦૦૩, ૧૧૯૩–૯૬/૨૦૦૩, અને એસએલપી (ક્રિ.) નં. ૨૧૯૧/૨૦૦૩, ૨૬૩૨/૨૦૦૩, ૨૬૩૩/૨૦૦૩ અને ૩૪૬૩/૨૦૦૩ માંથી ઉદ્ભવતી ક્રિમિનલ અપીલો ફગાવી દેવામાં આવે છે; જ્યાં સુધી એસએલપી (ક્રિ.) નં. ૨૧૯૦ માંથી ઉદ્ભવતી ક્રિમિનલ અપીલનો સંબંધ છે, તે આરોપી નં. ૧ ના સંબંધમાં મંજૂર કરવામાં આવે છે, પરંતુ તેની સામે કોઈ આક્ષેપ ન હોવાના કારણે આરોપી નં. ૨ ના સંબંધમાં ફગાવી દેવામાં આવે છે.

સંબંધિત આરોપી વ્યક્તિઓના વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે આ બાબતમાં વહેલી તપાસ અને સંહિતાની કલમ ૧૭૩ હેઠળ અહેવાલ રજૂ કરવો તે તમામ સંબંધિત આરોપીઓના હિતમાં રહેશે. આંધ્રપ્રદેશ રાજ્યના વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે દરેક કેસમાં મોડામાં મોડું નવેમ્બર, ૨૦૦૪ ના અંત સુધીમાં તપાસ પૂર્ણ કરવાના તમામ સંભવિત પ્રયાસો કરવામાં આવશે. અમે સ્પષ્ટ કરીએ છીએ કે અમે કેસના ગુણદોષ (મેરિટ્સ) પર કોઈ અભિપ્રાય વ્યક્ત કર્યો નથી.

અપીલોનો ઉપર જણાવ્યા મુજબ નિકાલ કરવામાં આવે છે.

અપીલોનો નિકાલ કરવામાં આવેલ.

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

==========

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and

official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

વિષય: સીઆર.પી.સી. કલમ ૪૮૨ હેઠળ એફઆઈઆર રદ કરવાની સત્તા અસાધારણ છે, પ્રથમ દર્શનીય ગુનો બનતો હોય ત્યારે તપાસમાં હસ્તક્ષેપ અયોગ્ય.